

БҮРЯД УНЭН

Олонитын-политическэ газетэ

Тэжээл бэлэдхэлгэ-91

ДУУГАА ДАВТАХАГУЙБДИ

Тэжээл бэлэдхэлгэ байдлыг хангахад арга хэрэгсэлүүд... 1921 оной декабрын 21-нээ гарала...

Убһэ тэжээл бэлэдхэлгэ тухай хэлээ болоо хаа, энэ жэлэй хабар ехэл хүйтэн байжа, зунай эхинд ногооний ургаса тэмдэгтэй хэрэгтэй...

ХЭЛЭНДЭЭ ХЭР ХҮРЭХЭНЬ БЭ?

Хэрэгсэлүүд, тусгаар харагдахадан үбһэ тэжээл хайшан гээд бэлэдхээ байһын хараад үзээ. Энэ ажахын нуга сабшалангай ногооний гараса туслауршаг...

СССР-эй Министрүүдэй кабинетэ

1991 ОНОЙ УРГАСА ТУШААХА ТУХАЙ

Хүлээж элжүүдэй гүрэндэ орооно худалдаха талаар байдал муудаа гэжэ бидэ була мэдэнбид. Тингээж зарим регионүүдэ хүн зоние хилээтэй мэр ба нитин мал холимог тэжээлээр хангалга баһал муудаа...

РСФСР-эй АРАДАЙ ТУЛАГУУДАЙ СБЭД

УРҮҮЛЭГШЭ ХЭРЭГТЭЙ

Буряад орондо буддын шажанай ойн-баяртай Гэгээн түрээтэй Далай-ламын хабардаан ушар тэрэгнээ бүхэдэлхэйн ушар шавна олгожо, үдэр бүрин юрөөнэй гэгээнэй эргэжэ, нур жибхалын мэдэрэл зоний досоо түрүүлнэ...

АРАД ЗОНОЙ АРГАГҮЙ ЕХЭ БАЯР

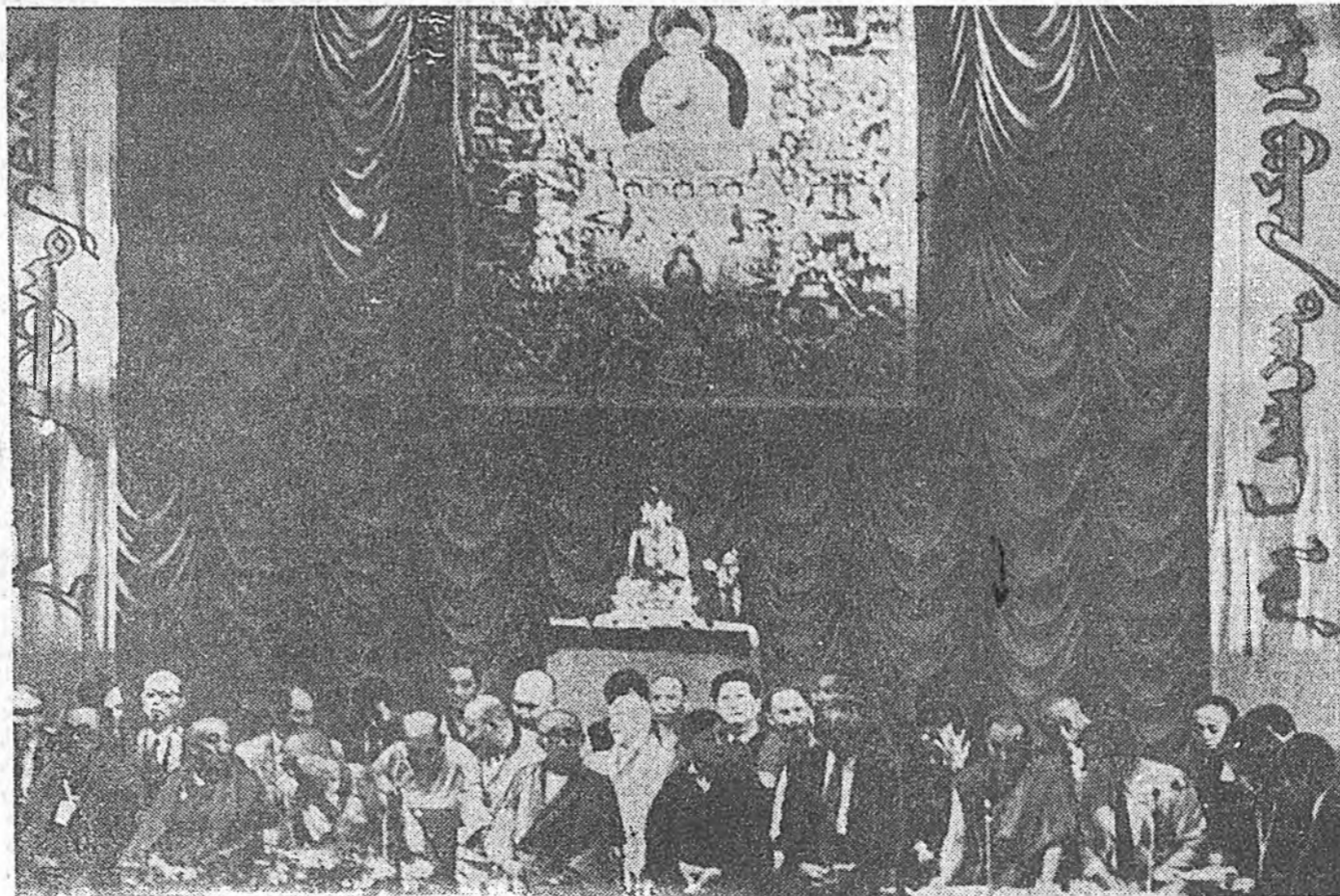
Буряад орондо буддын шажанай ойн-баяртай Гэгээн түрээтэй Далай-ламын хабардаан ушар тэрэгнээ бүхэдэлхэйн ушар шавна олгожо, үдэр бүрин юрөөнэй гэгээнэй эргэжэ, нур жибхалын мэдэрэл зоний досоо түрүүлнэ...

Дид-хамба Жамьян Шагдаров суугаа нээжэ, Бандиде-хамба ламы Мунхэ Цыбиксовыг юрөөл табихынь гуйба. Хамба ламы юрөөл табиха, энэ үдэр баяртайн хабардаанга үндэр түрээтэй Далай-ламын морилоон ушар үлэстэй байна гэбэ...

Ургалдаа ажаамаа хамта мандуулая!

Хүлээж элжүүдэй гүрэндэ орооно худалдаха талаар байдал муудаа гэжэ бидэ була мэдэнбид. Тингээж зарим регионүүдэ хүн зоние хилээтэй мэр ба нитин мал холимог тэжээлээр хангалга баһал муудаа...

СЭГЭЭ УЙЛАДБЭРИЛДЭЙ ФЕРМЭДЭ
Найхан Торини мориной заводуор ябахандаа, сэгээ хэдэг фермэдэ ороод гараа нэмдэ. Тус фермын Клавдия Константинова Каркияна даадэг. Фермэнь оройдоо 18 гүтэй, тэдэний 11-ниинь наалгадаг...

Ургалдаа ажаамаа хамта мандуулая!

Газарай реформо тухай Хуули бэлүүлэгдэнэ

ХЭРЭГТЭЙ ХЭМЖЭЭГЭЭРНЬ ҮГТЭХЭ

Газарай реформо бэлүүлэгдэж, тараашанай, фермерэй ижэхи, саад, оgorод эрхилэгдэхэд нэ. дэлгүүдүү, промшшэнна предприятияудай, хушнн хамбарин ажахинуушс байгуулагатай эдэ хоолой суудал шийдэхдэе холбондог. Эдээн соохоо газарай реформо бэлүүлгэ гээд эхэ, рбо асуудал болоно. Тусреформо бэлүүлж эсрилгодонохгой албан байгуула хэрэгтэй хэн. Тинн Газарай реформын талаар Буряадай ССР-эй рэнэй комитет бии болгоогээшээ. Республикн бүхэ йоноудата тэрэнэй подраэсэнинүүд байгуулагдаа.

«Тараашанай (фермерэй) ажаитухай» РСФСР-эй, «Газарай реформо тухай», СССР-Хуулинуудай республикн тэр дээрэ хэрэглэгдэх тухай Буряадай ССР-эй Верхово Советэй тогтоол баталгана батлан юм. Тингээ эдэ улинуудай үндэсээр ажалуулаа эрхилэбди. Манай лангн районий комитедэй

гол зорилго гэхэдэ, предприятияудай, эмхи зургаануудай, хунуудай газарай талаар эрхилгэ хэрэглэмжэ шэнжэлэгдэ, тодорхойлоло болоно. Тинн энээнэй үндэсээр колхоз, совхозууднаа газар татамжа абанабди. Гол түлэз ажахинуудай хэрэглэгдэхтэй газар абугаа гээшээ.

Дээрэ дурсагдаша Хуулинуудай хэблэлдэ толилогдонохой нүүлээр, үнгэргээш жэлэй декабрь соо энэ худалмэри хэдгээ эхилээ энэ. Мүнөө үедэ колхоз, совхозуудай зубшадгээ, 41470 гектар абтаад байна. Тэрэ тоодо 3006 гектар таряалан, 2033 гектар нуга сабышалан, олон гектар бэлшээр, ой модотой газар ороосон. Энэ хадаа манай газарай тусхай жаса болоно. Арадай депутатуудай ноотайгой Советуудэй мэдээлдэ энэ газар мүнөө үгтөө юм.

Мүөө хэрэгтэй энэ газар хэрэглэгдэх болонобди? Нэн түрүн худогэй ажалшадай хушнн хамбарин ажахы эр-

хэ. Бусодын дүтын ажахинууднаа абжа үгэхэдм. Хушнн гэр бариха дуратайшуунаа олон мэдүүлгэ ороно. Горгүйсэхкомой архитектурын татагтай хамта энэ асуудал шийдэххэ оролдонобди. Энээнэй Гусиноозерскэй үргэдэхэд гол түсбэй ёшоо хэдгээ болоно, Тингээбшье манда оролон бүхэ мэдүүлгүүдэе дуудлоо ажлугуудууде колхознн болон бусад коллективүүдэй мэдүүлгүүдэе оройгой. В. Цилюловой хүтэлбэрилэгдэ. «Лучш кооператив коттедждүүдэе барих юм. Иймэ гэрүүдэе барихын тула 85 гектар газар татагдаа.

СССР-эй Министрнуудэй (алта яам) ПРОКУРАТУРЫН ЗУРГААНУУД ТУХАЙ ХУДАЛМЭРИЛЭГШЭД ХЭМЖЭЭГЭЭРНЬ МАТЕРИАЛЬНА ТАЛААР ХАНГАЛГЫН ХАМЖААГАЙГААР БИИ ХЭМЖЭЭГЭЭРНЬ

Прокуратурын зургаануудад хадриууде тогтоожо хурдлааг эсрилгодоно. СССР-эй Министрнуудэй кабинет шийдэхээр абба. Прокуратурын зургаанууд ташаал ээргэтэй хуудэлэрлэгшэдэ эдэ зургаануудата татамжаагүйгээр худалдан сажаагайн дууддаг. 1991 оной июлин 1-дэ харын салинда 5-аа 40 процент хуртээр хэмжээнэй мунга нэмээжэ түлэхэ.

Арга боломжонүүдэ харатаа абжа, саад, оgorод эрхилгэ гээшээ

Арга боломжонүүдэ харатаа абжа, саад, оgorод эрхилгэ гээшээ хэмээн тодорхойлогдон. Жшээлээдэ, Халан гэжэ газарта 80 гектар бин юм. Тэдэ хүи зонхоо оройдоо 60 гектар абха мэдүүлгэ ороо. Тинмээшэ хүи бүхандэ 10 соото үгээш арга боломжон гээшэ. Гэбшье үшөө мэдүүлгэ орожо болохо байна бшүү. Ушар иммээш 8 соото газар үгэхэ эрхэгтэй, Юуб гэжэ, 80 гектарнаа бшэ газар үгы ха юм. Эндэ саад ургуулагдахай кооператив байгуулагдахыа харалагдэнэ. Тин-

П. БРЯНСКИЙ, Газарай реформын талаар Сэлэнгын районий комитедэй түрүүлгэшэ.

Ю ЯАЖА ОЛБЭГЖҮҮЛХЭБ?

Энэ асуудалаар ханамжа, боломжонүүдээр ажахын азад мэргэжлэй эрдэмтэн хоёр хуваалдана.

Лангн районий Карл Маркс нэрэмжэтэ колхозой ажазоотехник В. Н. ДОРЖИЕВ.

Ажахын хүтэлбэрилэгшэ-аргатай энэ юумэ дуддаг байна. Манда Г. И. Прозехтэй түрүүлгээш худалдэ эдэлгэнэй хошой байдал-эрид хубилаа.

ЗӨӨРИ ҮМСЭЛЭЛГЭ БА ПАРТИЙНА ЖУРАМ

Бодото сэнгүүдээнэ хураггүй хямдаар гурэнэй данууд болон зөөри түдэр тушаалтэ эрхм хүнүүдэ худалдан тухай материалнууд хүүлэй үедэ зарим газарнуудтэ толилодоо энэ. Эдэ тушаалтэдэ эхнхидэ КПСС-эй гэшүүд байсан дээрэнхэй, ТАСС-эй корпсмент турүүлэгшэни оролшо Е. А. Елисеветэ ханджаа чимэхүүхээр зөөриг үмсэлэх абалдаа Центральнэй хиналтын комисси ханджаа гээшээ асуудал табтаа энэ.

«Истина», «Рабочая трибуна» ба бусад газарнуудтэ үлэмжэ булоо эрхүүндэ болон хүнгэлтэнүүдэй талаар СССР-эй Верховно Советэй комиссин зарим материалнууд гол түлэз хэрэглэгдэнэ байгаа энэ, гэжэ тэрэ харюусаа. Оройгой Верховно Советтэ ба Министрнуудэй кабинеттэ темэ эдэлхитэйгээр зүб-

БҮРИДХЭЛДЭ АБТАБА

Нёдондо жэлэй апрельдэ Москвада оршуулагдашад республканууд хооронд холбоон байгуулагдаган юм. Эршудэб жаираа худалдэгдэ холбоолагшад, РСФСР-эй болон бусад сооноа республикануудай эхэ-эхэ түбүүдэй мэргэжлэтэдэ тэрэ нэгдүүлгээ энэ. Гадна СССР-эй хэлбэлтэнүүдтэ болон олонинтэй мэдээлэл таравадэг хэрэгсэлүүдтэ худалдэг, гадагдын хэл мэдээлэг мэргэжлэтэд тэдэнэй ээргэдэ ороосого.

Правительствоина ба бусад эмхи зургаануудай зохиохы аналтанай холбоонуудай түлөөлэгшэдэй, хэлбэлтэдэй нэгдэлүүдтэй шэнэ эмхи харилсаа холбоо тогтоожо хараална. Оршуулагдашад национал ба улса хоорондын эмхинүүдтэй, ООН-ой тухай эмхи зургаануудай холбоо тогтоожо түсэд урдаа табана.

ОРШУУЛАГШАА ЭНЭ МЭГЭЖЛЭТЭЙ ХАМГААХА, ЭНЭ МЭГЭЖЛЭТЭЙ НЭРЭ ХУНДЭЕ ҮРГЭХЭ ГЭШЭЕ РСФСР-ЭЙ ЮСТИЦИН МИНИСТЕРЭДЭ БҮРИДХЭЛДЭ АБТАХАЙ ШЭНЭ ЭМХИНИ ГОЛ ЗОРИЛГО БОЛОНО.

Оршуулагдаша нэгдүүлгэ, эрхүүдтэй хамгаалха, энэ мэргэжлэтэй нэрд хууде үргэх гэшээ РСФСР-эй Юстицин министрствэдэ бүридхэлдэ абтахан шэнэ эмхин гол зорилго болоно.

ин түрүүлээр тэжээлэй нэгдэй бааза байгуулахын тула адий. Игнагович оролдоо. Энэнь тон зүб байгаа. Мал-анхандаа үблэ тон багээр аг хамда. Мүнөө үблэ саань үлгэлсэнбди. Уламжал-һын амтатай, тололог бо-

Зунай бэлшээрине зүбөөр хэрэглэе!

Нюотайг бураад үүлээрэй мал ондоо үүлээртэй холлодож, симментал мал би болгодоно гэжээ. Нюотайг эрхэ байдалда, сагай уларилда дадагхай, тааранхай ааб даа. Жшээлээдэ, хураалсай «Байгала ажахын тубэй фермадэ эсбэр үүлээртэ симментал үнээд юм.

Зарим эрдэмтэд симментал гэшье ороо үгы хэмжэ, хараалаг, улаан-алаг гээшэ, али голштина үүлээртэйдэ үсэхэ, бэрилдэ гэлсэнэ. Би энэниие дэмжэнэгүйб. Минни бодом-жоор, голштина гэшээр үлүү дашуурнахай хэрэгтэй, харин таарамжатай соонь симменталтэй холиж, үүлээр хайжаруулах шулаа. Тинхээдэ голштина үүлээрэй малай нарай хаадаа түргэн тобиржодогы, үтэ нагшын хараадаа абаха, энэ арга боломжые хэрэглэхэ ёшо-тойбди.

НАЙШААМААР ҮРЭ ДҮНГҮҮД

Нажарай найхан сагта хямда сэнтэй саган дээд үйлдэ-бэрлжэ абхаа гээн зорилго урдаа табиган Суулгын совохой Гашайн отделениин малшад эдэ үдэрнүүдтэ туха сүлөөдэй ажаллаа байна. Энэ зорилгын хэди хүшээрөө бэлүүлэгдэхэ байгаашье наань, эндэхэ наалишад зарим тэдэй амжалтануудые туйлаха эхилэнхэй. Тусхайлан хэлбэл, нү наалин хоёр фермын коллективүүд гээшэ мүнөө үедэ нү үйлдэбэрлжэ талаар нёдондоо жэлэйнгээ үрэ дүнгүүдье ахи-жа гараба. Жшээлээдэ, Гашайн хуушан фермын малшад үдэртэ дунда ээргээр фермадээ 18 центнер нү хаана гэ-хэ гү, али үнгэрхан 1990 оной энэ үеынхидэ орходоо 4 центнерээр эхэ продукии абана. Нүнэй комплекссинхид мүн лэ нёдондоо хиниоо эхэ нү үйлдэ-бэрлжэ ябана. Энэнь лэ найшаалтэ ха юм.

Бадаж арга нилоосэ гэрэн хонь үүлээрэй үнээдэй гээшэ абаха, үүлээр хайг-лаа болоно. Юрэнхидэе малайагаа 25—26 процен-жол бири ондоогоор халор-одонобди. Эдэ бүгэ-мэргэлжлэт зоотехник бү-эдээд эхэ юм аабза, гү-түүлэгшын зүгөө ои-ррагдаа байхадань, ажал бири урагшатай даа.

үүдэе сасуулажа, нэгэ жэ-рээр. Хэрбээ 1983 ондоо буринөө 1412 килограмм загданан, наа, нёдондоо лограмма абтаа.

ургалтада шулаа аргэ-сэл болонгын үшөө нэгэ гээшэ, эрдэмтэдтэй ха-и болоно. Буряадай ху-кехын эрдэм-шэнжлэл-институттай түлөөлэгшэд гэмнай эржэ, эрдэмтэй яар туналдаг юм. Эндэ-ораторин дурдалаар алиингаа фермэнүүдтэ лэрюусуулгын түхээрлэ-лэ тодохожо байнабди. Бгүүлэгшээ болонг, нү 10-15 процентээр дээ-тээшээтэй.

НАЙШААМААР ҮРЭ ДҮНГҮҮД

В. ШИРДАРМАЕВ, Мухар-Шэбэргэй район.

Түргэнөөр дүүргэхэ зорилготой

Энэй нэрэмжэтэ совохо-шод нооно гурэндэ түсбөө үнгэрэгшэ эмжалтатэй дүүргэ-шэдэ 499 центнер алтан хураагдаа гэдэ хонь буринөө 3,1 ч ноонон хайшалаа г. Тинн Улаан-Удин обшн комбинатта соо-центниер ноонон ту-г байна.

хайшалагыг ургуу-халэй худалмэри най-нэй ашар, Жарга-гүнэй хоншоод ам-йлаг. Эсэсэй үндэр гудые туйлапта хай-пунктда худалмэри мхидхэнхээ дууд-гын нооно найн ша-х айшалаа хэрэг-гэрэл хайдуулахын шид хандгана бай-ла ондоо бүхэдэе 456 олоон хайшалагдаха

10—12 ҮДЭРЭЙ ТУРШАДА...

ХОРИ. Забайкалин нарин нооното буряад түхэлэй хониде олоор үсэхэ-бэрилдэг Удын совохой Баруун-Хасуртин, Удинскин хонидой нооно хайшалаа хуруунтаа эдэ үдэрнүүдтэ эхлэ хүлөөтэй. Эртэ үг-лөөнөө, үдшын харанхи болотер электро-кашануудай таршагана, хони хургадай маар-ралдан нүүлгэ үедэ татамжаа болонхой.

Энэ жэлдэ бүхидөө 19 мянган хонидой ноонон хайшалагдаха юм. Хонин бүхнөө дунда ээргээр 4 килограмм шахуу нооно сүг-луужа абхаар харалагдэнэ. Энэний бүх-дөө 800 центнер «сагаан алта» абхаа боло-но гэшээ. Нэн түрүүлэ Анатолий Галеновай даадег отарын хонидой ноонон хайшалагдаба. Уришалан тоолоонхой ёшоор, эдэнэр мүнөө жэлэйнгээ дааври дүүргээш шадхаагүйн хаш. Унинэй хоншоон Шойсоров Гунтиповай хүтэл-бэрилдэг бригадын хонидын энэ жэлэй ма-лай үбэлжлэлыг яһала барэ үнгэргөө. Мүнөө

«Сагаан алтая» сэбэрээр суглуулае!

тус коллективэй гэшүүд нооно тушааха түс-бөө амжалтатэй бэлүүлбэ.— гэжэ, совохой ахамд зоотехник Л. С. Хашитов хоёрэнэ.

Түрүү хайшалагша Алексей Грешинов арбан табан жэлэй хугасаа соо хонидой нооно хай-шалажа, дүй дүршэлтэй болонг хун юм. Тэрэ нүүлгэ табан жэлэй туршда олон хонидой нооно киргалдана, рейснийогоо чемпиоон гэ-һин хүндэтэ нэрэ зэргэе дээрэ үргэн ябана. Анынэй үдэртэ дунда ээргээр 130 хонидой нооно хайшалаа шаддаг гээшэ гү, али нёдон-до жолд хоёр отарын 1220 толгой хонидой ноононь киргаа абган байна. Байгаа ондо олон толгой хонидой ноононь баһал хайша-жа эхилэнхэй. Владимир Гомбоев, Павел Шой-мордаеа гэшэд мүн лэ энэ талаар үндэр дүн-гүүдье туйланд.

Нүхэр Хашитовай мэдүүлгынэй ёшоор сово-хо нооно хайшалаха харюусалгатай худалмэ-рээ ажалай 10—12 үдэрэй хугасаа соо дүүргэ-хээр хараална.

ТУСЭБӨӨ ХОЛОО ҮЛҮҮЛБЭ

Ербановой нэрэмжэтэ совохо-техникум хонь хайшалагша болон болзотер, сройлоол 4 үдэрэй туршда, хайшалажа дүүргээб.

Тус ажахы 2,200 толгой хони-той юм. Нэгэ хониндоо дунда ээргээр 3970 грамм ноонон хай-шалагдаа.

Хони хайшалагдаа ажахын бүхэ мэргэжлэтэд хабаадаа. Жшээлбэл, 2-дохи өдлениин ветеринарне врач Б. Н. Моло-

БЭРХЭШҮҮЛ АБАГААР ШААЛГАРНА

Хабартаа, зунай эхээр хүй-тэншэ, хураай улэринтэй бай-хан дээрхээ энэ жэлдэ хонидой ноонон хонхоом хо-роот. Энэниинээ болохо манай ажахыда хонидой нооно хай-шалагша оройшоог эхилэ.

Энэ худалмэри шадаал хаа-богони болзотер үнгэрэгшэ зор-илго татжа, хайшалагшн 3 пункт эмхидхэбди. Бүхидөө мүн-өө 80 онин хоний хайшэ хүдэлгэ-дэнэ.

Үдэр бүрэй нэгэ хайшар дунда ээргээр 25 хонидой нооно абтад байгаа наа, энэ худалмэ-ри 11 үдэр соо дүүргэхэ арга бин гэжэ тоолонобди. Хони-дой нооно түргэн аргар хай-

ЦЫН

ВЛАДИВОСТОК. П. Ш. Дам-хатуу шэрун уларил ойлгохо эг-дэр, сэбэр ургаса урлуул-но. Нюотайг ошоо шад мүнөө гектар бүр дээш 100 центнер эртын халуусуу-на. Энэнь нёдондоо хонидоо дахин эхэ болон. Энэнь мал ургуулаха шэнэ хуу-хэргэлхонэй ашаар үлэнтанэ жалта туйлагдаа. Иймэ га-гсууртай үедэ ургасад хонин мун лэ ашатэй. Россин тубэй абаста асаргадан үндэр үшөөнэй, эдэ сортын халууста туйлаха лэ.

Түргэнөөр дүүргэхэ зорилготой

Энэй нэрэмжэтэ совохо-шод нооно гурэндэ түсбөө үнгэрэгшэ эмжалтатэй дүүргэ-шэдэ 499 центнер алтан хураагдаа гэдэ хонь буринөө 3,1 ч ноонон хайшалаа г. Тинн Улаан-Удин обшн комбинатта соо-центниер ноонон ту-г байна.

хайшалагыг ургуу-халэй худалмэри най-нэй ашар, Жарга-гүнэй хоншоод ам-йлаг. Эсэсэй үндэр гудые туйлапта хай-пунктда худалмэри мхидхэнхээ дууд-гын нооно найн ша-х айшалаа хэрэг-гэрэл хайдуулахын шид хандгана бай-ла ондоо бүхэдэе 456 олоон хайшалагдаха

10—12 ҮДЭРЭЙ ТУРШАДА...

ХОРИ. Забайкалин нарин нооното буряад түхэлэй хониде олоор үсэхэ-бэрилдэг Удын совохой Баруун-Хасуртин, Удинскин хонидой нооно хайшалаа хуруунтаа эдэ үдэрнүүдтэ эхлэ хүлөөтэй. Эртэ үг-лөөнөө, үдшын харанхи болотер электро-кашануудай таршагана, хони хургадай маар-ралдан нүүлгэ үедэ татамжаа болонхой.

Энэ жэлдэ бүхидөө 19 мянган хонидой ноонон хайшалагдаха юм. Хонин бүхнөө дунда ээргээр 4 килограмм шахуу нооно сүг-луужа абхаар харалагдэнэ. Энэний бүх-дөө 800 центнер «сагаан алта» абхаа боло-но гэшээ. Нэн түрүүлэ Анатолий Галеновай даадег отарын хонидой ноонон хайшалагдаба. Уришалан тоолоонхой ёшоор, эдэнэр мүнөө жэлэйнгээ дааври дүүргээш шадхаагүйн хаш. Унинэй хоншоон Шойсоров Гунтиповай хүтэл-бэрилдэг бригадын хонидын энэ жэлэй ма-лай үбэлжлэлыг яһала барэ үнгэргөө. Мүнөө

«Сагаан алтая» сэбэрээр суглуулае!

тус коллективэй гэшүүд нооно тушааха түс-бөө амжалтатэй бэлүүлбэ.— гэжэ, совохой ахамд зоотехник Л. С. Хашитов хоёрэнэ.

Түрүү хайшалагша Алексей Грешинов арбан табан жэлэй хугасаа соо хонидой нооно хай-шалажа, дүй дүршэлтэй болонг хун юм. Тэрэ нүүлгэ табан жэлэй туршда олон хонидой нооно киргалдана, рейснийогоо чемпиоон гэ-һин хүндэтэ нэрэ зэргэе дээрэ үргэн ябана. Анынэй үдэртэ дунда ээргээр 130 хонидой нооно хайшалаа шаддаг гээшэ гү, али нёдон-до жолд хоёр отарын 1220 толгой хонидой ноононь киргаа абган байна. Байгаа ондо олон толгой хонидой ноононь баһал хайша-жа эхилэнхэй. Владимир Гомбоев, Павел Шой-мордаеа гэшэд мүн лэ энэ талаар үндэр дүн-гүүдье туйланд.

Нүхэр Хашитовай мэдүүлгынэй ёшоор сово-хо нооно хайшалаха харюусалгатай худалмэ-рээ ажалай 10—12 үдэрэй хугасаа соо дүүргэ-хээр хараална.

ТУСЭБӨӨ ХОЛОО ҮЛҮҮЛБЭ

Ербановой нэрэмжэтэ совохо-техникум хонь хайшалагша болон болзотер, сройлоол 4 үдэрэй туршда, хайшалажа дүүргээб.

Тус ажахы 2,200 толгой хони-той юм. Нэгэ хониндоо дунда ээргээр 3970 грамм ноонон хай-шалагдаа.

Хони хайшалагдаа ажахын бүхэ мэргэжлэтэд хабаадаа. Жшээлбэл, 2-дохи өдлениин ветеринарне врач Б. Н. Моло-

Түргэнөөр дүүргэхэ зорилготой

Энэй нэрэмжэтэ совохо-шод нооно гурэндэ түсбөө үнгэрэгшэ эмжалтатэй дүүргэ-шэдэ 499 центнер алтан хураагдаа гэдэ хонь буринөө 3,1 ч ноонон хайшалаа г. Тинн Улаан-Удин обшн комбинатта соо-центниер ноонон ту-г байна.

10—12 ҮДЭРЭЙ ТУРШАДА...

ХОРИ. Забайкалин нарин нооното буряад түхэлэй хониде олоор үсэхэ-бэрилдэг Удын совохой Баруун-Хасуртин, Удинскин хонидой нооно хайшалаа хуруунтаа эдэ үдэрнүүдтэ эхлэ хүлөөтэй. Эртэ үг-лөөнөө, үдшын харанхи болотер электро-кашануудай таршагана, хони хургадай маар-ралдан нүүлгэ үедэ татамжаа болонхой.

«Сагаан алтая» сэбэрээр суглуулае!

тус коллективэй гэшүүд нооно тушааха түс-бөө амжалтатэй бэлүүлбэ.— гэжэ, совохой ахамд зоотехник Л. С. Хашитов хоёрэнэ.

ТУСЭБӨӨ ХОЛОО ҮЛҮҮЛБЭ

Ербановой нэрэмжэтэ совохо-техникум хонь хайшалагша болон болзотер, сройлоол 4 үдэрэй туршда, хайшалажа дүүргээб.

Анхан сагта Эгэтын дасан- да залагдаж, удаан сэг соо тахигдаж байсан Зандан Жуу бурхан 66 жэл соо эрдэ зон- ноо далаа дарагдаж, хада- галамжада байганаа хаяхан Ц. Сампиловой нэрэмжтэ уран зурагай музейн зал соо олонийн үзэмжэд олоол- ше табигдаба.

ЗАНДАН ЖУУГАЙ АРАМНАЙ

...Залай баруун хойто бу- ланда ногоон сэмбээр бүриг- дэн нагтаран тайан дээр Зандан Жуу бурханы ал- талмал томо хүртэ табатай. Урдан хуушанай, найхан үзэмжин томо голто соо зу- ла бадарагданхай, ушарын мун лэ хадагалмжин ла- раанда байхан хаш, нарин урлалый томо бойлуурнаа адис санзайн аруун хангал бадхан байба.

Зандан Жуу бурханы ан- хан залагдахан нотагайн т- лөөлгшэд, Яруунын аймагай гэгэн ламанар Данзан Дагба, Лубсан Жалсан, Түгдэм Тү- мэр, Данзан Сүлтийн гэгшэд арманын уншалгы оройлобо. Холлохо эрдэнэ эдэ ла- манар Далай-ламин Буряд орондо зарлархун урда утга- мжийн уншалгы хэргэн байн, гэжэ багша-лама Чойжо-Доржо Будаев мэдүүлэ хэн.

дүүрэн табагууды табижа, адис хүжжүүдэй айнаба. Зэргэ хуугаад арманын ун- шалга тухожэ байхан табан ламанарай араар энде олоор- роо суглархун улад зон, хү- шэн залуугүй, мун лэ дабша- тбын газарлага: хуугаад мур- гэнэд, уншалгын орбо аял- дамэй доктор Г. Л. Санжисе онсолон гэмдэглэбэ. — Буряд ороной дасай дугангуудай хандаргагдажа эхилхэдэ, тэдэ бүгэдэе эхэб- шэлэн бурхан шүтөөнгүүдэй асаргагдажа, нарин нягтар хадагалгагдажа байганын, мүнөө болоходо, аргэгүй эхэ — Бага наһанһаа хойшо Зандан Жуу бурхан тухай олохон домог суу дуулаһан- ды. Мүнөөдэр энэ түрүүшэ шинхэс үзэжэ байганын маргадшагүй. Арад зонийн- гоо сахнаар эрхэн бурхан шүтөөнгүүдэй нягтар хадага- галжа байхан музейн хүдэл- эрхилгэсэдтэ эхэ бээр хүр- гээбди, гэжэ Исхангийн сов- хозой хүдэлмэрлэгшэ Ц. Б. Нимбуев хэлэб.

КИНО БУУЛГАДАНА

Хүлээ жэлүүдтэ хубилган шэмдхэлгын ашаар, монгол угсаатнай хоорондох харилсаан нэгэргэжэ, улам хүжэн халбаржа захланхай. Тимшээ уг язгуурарманын түүхэ домо- гууд, ёло захилгал, хэлэ, бэшгэ болон олон асуудалнууд мүнөө хүн бүхэндэ хонирхой тагтада болоо. «Буряд зон, монгога залуу үетэн, хүлээ улад түрэл хэлээ мүү мэдэдгэ болон», — гэдэ үгэдэ хүжэд, эрдэмтэд эхлэ ханаа зобонгор хэлээр үнийн. Энэньшье зүб, Гэхэтэй хамта, Монголой Ара- дай Республик Бурядад ССР-эй үхидүүдэй уран зохиолшодой нэгдэл «Хараасгүй» журналай редакцияг суг «Буряд-мон- гол» — ород толь хэлдэ бэлдэжэ, 15 мянган нимэ ном За- каменск хотын типографияда баруулан гаргаба. Энэ толи нарын үзэргүүдтэ худалдаа наймаанда бин болохон.

Тобшо толи буряад, монгол хэлэ бэшгээр хонирходог хү- нүүдтэ эхэл туһатай байха гэжэ наһагдана. Гүрэнэй эмхи зур- гаануудай хүдэлмэрлэгшэдэй, багшанарай, соёлой болон бу- сад наһаринуудай хүдэлмэрлэгшэдэй энэ номоор хонирхохо байганын дамжаггүй. Энэ толине суглуулан согсолон хэлэ, бэшгэй эрдэмтэй Ширан-Нимбу Цыденжапов Монго- лой болон манай эрдэмтэдэй — Дамдинсуренэй, Лувсанванда- най, Черемисовэй, Цыдендамбаевэй, Имехеновай болон бу- садэй — лексикографическа хүдэлмэрлэгшэдэ үргэвөр хэрэглэ- хэн байна. Толодо оруулагдан үгэнүүд алфавидай гуримаар бэшгэдхэй.

Энэ толи эхэл хэрэгтэй сагта гараба гэжэ. Олон хүной үдэр бүри хэрэглэжэ байха ном-болог гэжэ үрээжэ байнаб. Л. ДОРЖИЕВА.

ОНОХОЙНХИД ШАЛГАРАА

Мүнөөнэй байдал тухай мэдэх гэжэ наа, өөрыгөө но- тагай агитбригадын концерт- наада хараха хэрэгтэй. Ара- дай наһаа эсэхэд зобоохон юмэн тухай тэндэһээ мэдэ- хэ болохот. Хүн зоний өлө- днөөнө ханамжа хэлхээдэ на- һанһаа нимэ гүхэл (жанр) зоний ханамжаар мүнөө үедэ агитбригаданууд хэрэггүй шэнги болонхой. Энэ нэгэ талаһаа агитацие эхээр хэр- рэглэхнээ, элдэб урланууды хүн зоний хашархаар олоор харууланһаа нимэ урланууд дайралдаа бшуу. Зүгөөр ямар юмэн тухай хэ- лэхээ, ямар юмэндэ урлал- хаһа наһанһаа бинэ, тэрэннэ бүхы юмэн дулдахал. Мү- нөө үеын ажбайдалыс бодо- тоо дээрнэ харуулаха, шинд хэдгээгү гэл шухала асуу- далнуудыс эрихэйлэ үүр- гэтэй агитбригадын искусство театрта дүтэ болонхой.

Эд бараанай, эдэс хэолой роиничоо сэнгүүдэ дэшин- дүүгын тэмдэг зороулагдан- хан агитбригадын наадаан, сценканүүд соо хүн зоний тэ- сэхэ арга наһаа гэжэ харуу- лан. Дэлгүүрай харилсаан, ре- ферендум, Россин президенты шэлэгтэ тухай уран гоёр- то агитбуулагдахан хэлэгүүдэ агитколлективүүд харуулаа, Имэ коллективүүд хаана бин юм гэгэн асуудалдантай хэ- рюуцаһуу: манай энде, Бу- рад орондо, бэш, харин Москва хотын Арбат дээр, ВДНХ-да үнэгэргэдэн хэ- ралга дээрэ Россин Россин агитбригаданууд бэлгэ шада- барла харуулаа бшуу.

Россин агитбригадын ис- кусствын гүрэхтэй арбан хоног Курганда тэсгэн болохон. Энэ агитбригадануудай бүхэсоюзна харлалда илаһан Россин эрхин 32 коллективэ

Эмхидхэн байгуулагшад: Бурядай ССР-эй Верховно Совет, Бурядай ССР-эй Министрүүдэй Совет, РСФСР-эй КП-гэй Бурядай республиканскэ ком...

Манай адрес: Редакция телефонүүд: редакторы—2-50-96, присланный—2-54-54, редакторай орглосонорой — 2-68-06, 2-62-62, 2-61-35, 2-56-23, 2-67-81; социальнэ-экономика — 2-64-36 [дагшан]; 2-63-80, 2-69-58; соёлой, эрдэмтэй болон хүр- гүүлинуудай — 2-60-21 [дагшан]; 2-97-63; олонитын хүдэлмэрчин ба мэдээлэлэй — 2-54-93 [дагшан]; 2-34-05; 2-67-81; оршуулган — 2-60-91; коммерческэ — 2-69-58; корректоруудай — 2-33-61, хэблэгдэ бэлдэгшэдэй [вспу- сяющийся] — 2-35-95, манай корреспондентуудай: Барганада — 91-1-44, Закамескда — 31-61, Агнескда — 3-40-69, КПСС-эй ресимоной хэблэлэй телефонүүд: директор — 2-37-32, бухгалтер — 2-33-77, вэкта — 2-56-62.

Газетэй нэлдээ 260 дахин гаргахэ үзэлгүйгэ 2 туудалан эмхидхэнэй газетин чиндэс 50981 Түрэм бэлэ Хэблэгдэ тушаалагдан саг: 24.00.